

ne morejo ali ne smejo ustvarjati tudi barvnih kompozicij, ki se ne »izravnavajo« v sivem, le da te – po Ittenu – potem niso ▶ harmonične ampak ▶ disharmonične oz. ▶ ekspresivne. **b) aplikacije:** Spoznanje, da so ▶ barvni akordi in ▶ barvne kompozicije skladne takrat, kadar njihove komponente omogočajo izravnavo v nekromatičnem, ima v likovnem prakticanju velik vpliv na izbiro ustreznih ▶ barvnih oz. kompozicijskih izhodišč. V skladu s tem spoznanjem naj se ▶ barvna izhodišča za skladno kompozicijo izbirajo tako, da so na ▶ barvnem krogu oz. v ▶ barvnem telesu enako oddaljena drugo od drugega: se pravi tako, da tvorijo npr. krogov premer (▶ diada), enakostranični ali enakokraki trikotnik (▶ triada), četverkotnik (▶ tetrada) ipd. [podr. cf. Johannes Pawlik, *Theorie der Farbe*, Köln: M. DuMont, ²1973, s. 79–89]. Povezavi: ▶ komponiranje barv; ▶ barvna harmonija.

BARVNA KOMPOZICIJA ▶ komponiranje barv.

BARVNA KONSTANCA [ang. *color constancy*; nem. *-e Farbkonstanz*; fr. *la constance perceptive, la constance des couleurs*] je oblika prirojene perceptivne ▶ adaptacije (§ 4b), se pravi korekturni mehanizem ▶ vidnega aparata, ki kompenzira spremembe v osvetlitvi ▶ predmetnih oz. ▶ površinskih barv.

1. akcijski radij: Barvno gledanje se je razvilo v pogojih prilagoditve na spreminjajočo se kvaliteto osvetlitve, ki jo s sabo prinašajo menjave dneva in noči, vremena, spremembe letnih časov, menjave v osvetljavi prostorov ipd. Zjutraj in zvečer doteka na zemljo predvsem dolgovalovna (rdeča) svetloba, sredi dneva predvsem kratkovalovna (modra) svetloba. S pomočjo prirojenega sistema barvne konstance pa ostaja zaznava barv na objektih kljub različni osvetlitvi skorajda nespremenjena. To, kar zaznavajoči človek realno zazna, je precej odvisno od tega, kar se dogaja na področju osvetljave. Če bi bila vidna zaznava absolutno odvisna od reakcij na dražljaje, bi imel svet zelo spremenljiv in

Slika 4: Barvna konstanca: jagode ostanejo »rdeče« pod različnimi tipi svetlobe [od leve proti desni: jagode pod sončno svetlobo, pod svetlobo Wolframove žarnice (simulacija s filtrom) in pod svetlobo fluorescenčne svetilke (simulacija s filtrom)]; simulacije JM.